

TAALWETENSCHAP FIETSTOCHT

28 juni 2007, Gerrit Bloothoof

Vanaf de Trans de Oude Gracht op, de eerste brug over, Herenstraat. Over de singel rechts en links, de Parkstraat in. Bij de Nachtegaalstraat weer rechts en links, de Mgr. vd Weteringstraat. Aan het eind bij de Biltstraat rechts, oversteken en richting de Bilt. Onder de tunnel door en stoppen bij *Fort De Bilt*.

We gaan een korte wandeling maken over Fort De Bilt, gebouwd tussen 1816 en 1879 als onderdeel van de Hollandse Waterlinie, en nu gericht op vredeseducatie. Het Fort heeft nooit echt gefunctioneerd als zodanig. In 1930 is de Utrechtse weg er dwars doorheen aangelegd. In WO-2 werden hier 140 mensen geëxecuteerd.

We vervolgen even de Utrechtse weg, maar gaan na het fort het fietspad in. Bij T-splitsing rechts en om het volkstuintencomplex/camping heen. Op t-splitsing rechts met smal pad het bos in. Uiteindelijk komen we bij de Biltse Rading. Rechtsaf naar het viaduct, en zorg dat je via de stoplichten aan de overkant van de Biltse Rading komt. Daar onder het viaduct door, nog een stoplicht en dan zijn we de stad uit. Schuin door het weiland naar Fort Voordorp.

Fort Voordorp heeft dezelfde geschiedenis als Fort De Bilt. In 1992 is het als enige fort in particuliere handen gekomen, en als enige zeer goed gerestaureerd. Geschikt voor grote conferenties en feesten, tot 1500 mensen. Dan moet je wel 12.000 euro meenemen, om te beginnen. Let op de Nijlganzen die hier nestelen, en er schijnen ijsvogels te zitten.

We negeren de hoofdingang rechts, en gaan links over het dijkje. De gracht langs de Voordorpserdijk vervolgen, maar halverwege linksaf het Hogenkampsepad in langs de gelijknamige plas.

Deze plas is vrij recent gegraven voor zandwinning voor de A27. In de zomer zijn er niet zo veel vogels, wat witte ganzen, futen, en meerkoeten; maar 's winters verblijven hier veel grauwe ganzen, kuifeenden en smienten. Af en toe komen brandganzen en Indische ganzen langs, of een vlucht puttertjes.

We passeren twee wel erg kleine klimaatbosjes (Hier). We belanden uiteindelijk bij de Groenkanseweg met tegenover ons de boomkwekerij van Copijn. Linksaf en het spoor over. Snel weer naar rechts, de Beukenburgerlaan in. Na 1 km rechtsaf het Leyensepad op. Hierna komen we weinig asfalt meer tegen. We gaan langs het dierenpension het bos in, waar de oude beuken de naam Beukenburg eer aandoen. Links een manege met wit huisje, vroeger het Jagers Koffijhuis. Hier gaan we linksaf De Leijen in, met alweer een fraaie beukenlaan. Wel even door het zand ploegen.

Dit is het begin van de bijzonder mooie Eijckensteinseweg, een kaarsrechte 500 jaar oude veenontginningsweg op de rand van het zand (rechts) en het veen (links), die doorloopt tot de Lage Vuursche (en verder).

Korte route naar de Koppellaan: Ga bij het voormalige Jagers Koffijhuis rechtdoor, al snel wordt de nieuwbouwwijk bereikt. Vervolg het fietspad (Rietveldlaan). Aan het eind linksaf, bij de doorgaande weg rechtsaf, en het spoor over. Steek na Inventum de Tweede Brandenburgerweg over. Dan eerste weg links, de Spoorlaan. Waar de Spoorlaan naar links buigt is rechtdoor de Koppellaan. Het witte huis rechts is "Beukenoord".

Als rechts de Dwarsweg erbij komt, is links het "Verloren Kerkhof", aangelegd op last van de provincie, waar tussen 1874 en 1946 zwervers werden begraven, veelal spiritus drinkers zoals Betje Bitter, Bram Hommesbart en Dirk de Korstkop, en in de Tweede Wereldoorlog een enkele onderduiker. Rechtdoor en de hoofdweg oversteken (let op!).

We gaan de Ridderoordse bossen in, een van de eerste gebieden die in 1933 door het Utrechts Landschap zijn aangekocht. De oude bosakkers met rogge zijn weer in ere hersteld en liggen er nu prachtig geel bij.

In de grote open velden rechtsaf en we komen bij boerderij De Avond op de Gezichtslaan. Deze laan is in 1826 aangelegd in rechte lijn vanaf het huidige Bilthoven tot het huis Eijckenstein.

Eijckenstein is een oud landgoed aan de *Martens dijck* waarvan de sporen teruggaan tot 1500. In 1721 wordt het voor het eerst hofstede *Yckenstein* genoemd, waarschijnlijk ontleend aan de oude eiken in de buurt. Sinds 1876 is het goed in bezit van de familie van Boetselaer die toen grote delen van het gebied tussen De Bilt en Maartensdijk in bezit had. De vorm van het huidige huis dateert van 1809.

Linksaf richting Eijckenstein, bij de hoofdweg rechts en meteen weer links, de Eijckensteinse Steeg in.

Hier ligt de Mauritshoeve, in 1876 gebouwd als boerderij. Na de Eerste Wereldoorlog was er ook al een theetuin, terwijl het nu een drukbezocht restaurant met mooi terras is.

Als we de Karnemelkseweg bereiken gaan we rechts, maar voor Lage Vuursche vervolgen we het fietspad links (en laten het NIVON *Koos Vorrinkhuis* rechts liggen). Aan het eind rechts en dan rijden we Lage Vuursche binnen om het links langs de doorgaande weg meteen weer te verlaten.

Langs de kerk en de nieuwe hoge hekken van kasteel *Drakensteyn* (we vermoeden dat de koningin na de troonsafstand hier weer gaat wonen). Ooit stond hier in 1360 al een gelijknamige hofstede.

Bij de bocht duiken we rechts het bos weer in en kruisen een asfaltweg.

Aan de overkant staat een paal met de tekst: *De grafheuvels op de Lage Vuursche zijn opgeworpen in de laatste steentijd en in de bronstijd. Zij zijn tussen 4500 en 3500 jaar oud.* Omkijkend zien we er drie liggen in het bos.

We rijden door tot we rechts een bosweide zien. Even opletten, maar je kunt door de afrastering naar beneden komen. Halte! Tijd voor versnaperingen en een jeu-de-boule competitie.

Aan de overkant is 't Hutje waar drank en eten te krijgen is, en er zijn toiletten

We gaan weer verder, achter 't *Hutje* om. Rechtsaf de Stulpselaan in.

[Als we zin hebben gaan we rechtdoor op het mountainbike spoor, na een paar honderd meter toch maar rechtsaf, en rechts aanhouden om weer op de Stulpselaan te komen, daar links.]

Als het fietspad de weg kruist, gaan we even links naar het Pluismeer.

In de observatiehut kan geprobeerd worden om ganzen, boomvalk, havik, buizerd, geoorde fuut of dodaars te zien.

Terug naar de Stulpselaan en verderop links, richting Soest (Buurtlaan). We passeren wat oudere daggelderswoningen zoals we er op onze tocht wel meer tegengekomen zijn. Rechtsaf de Emilialaan in. We steken (weer voorzichtig!) de hoofdweg over en gaan de Wieksloterweg in.

Na 100 m gaan we met een bruggetje over de Praamgracht. Dit was vroeger een vitale waterweg die al dateert uit de 14e eeuw, en vanaf Maartensdijk langs Soest naar Baarn en tenslotte de Eem liep. Zo kon de hier gestoken turf zowel naar het westen als het oosten vervoerd worden. De Wieksloot, links van het fietspad was de dwarsverbinding naar het Soesterveen.

Dit kaarsrechte fietspad duidt alweer op veenontginning, zowel links als rechts.

Het landschap is ontstaan in de laatste ijstijd. Het ijs creëerde de Soester Eng (hoogte in Soest zelf) en omringende stuwwallen (en de hele Utrechtse heuvelrug). In de lagere delen zorgde het kwelwater voor ideale omstandigheden voor veenvorming. Zo ontstonden het Soesterveen (links) en het Heezerveen (rechts).

Wanneer de weg zelf naar links buigt gaan we rechtdoor en vervolgen het fietspad.

Rechts is het *herinneringsbos Hees* waar het toegestaan is as uit te strooien.

Uiteindelijk komen we bij de spoorlijn Soest - Den Dolder en steken die over. Het fietspad brengt ons langs de Lange Duinen, echt stuifzand. Halte! Tijd voor een kleine wandeling.

Verder langs het fietspad met links tussen de bomen de Beaufort kazerne. We stuiten op de spoorlijn Utrecht-Amersfoort, waar we rechts de overweg hebben. Daarnarechts het fietspad op. Links de hekken van vliegveld Soesterberg.

In 2008 wordt het vliegveld eigendom van het Utrechts Landschap en verdwijnen de hekken gelukkig. Help om een vierkante meter voor natuur te behouden! Stort 15 euro op postgiro 507396 tnv Het Utrechts Landschap.

Zie ook <http://www.utrechtslandschap.nl/p3.php?RubriekID=2448>

We bereiken Den Dolder met het aardige station. We steken de doorgaande weg over, en gaan de Paduaweg in. Aan het einde buigt de weg naar links, de Tolhuislaan. Niet snel daarna rechts de Paltzerweg in. We naderen Bilthoven. Bij de Klaphekweg het fietspad aan de overkant vervolgen. Als Julianalaan komen we het centrum binnen. Daar moeten we weer naar de rechterkant van de weg, maar vrij snel daarna gaan we linksaf de Vinkenlaan in. Met de weg naar rechts meebuigen.

We zien tegenover ons een aantal witte villa's aan de Nachtegaallaan uit de beginperiode van Bilthoven, gebouwd tussen 1900 en 1907. Bilthoven begon haar bestaan als De Bilt Station. Toen de treinen daar regelmatig gingen stoppen werd het een ideale forensendorp voor Utrecht. Een projectontwikkelaar begon in het huidige centrum met de wijk Vogelzang, en vele wijken, vooral in Noord, zouden volgen.

De Soestdijkseweg oversteken de Spoorlaan in, dan naar links de Prins Hendriklaan in. Ook hier weer verschillende grote villa's eerst links dan rechts. Rechtsaf de Kruislaan in, aan het einde links de Koppellaan, rechtsaanhouden, en het witte huis links, nr 2, is villa "Beukenoord".

"Beukenoord" werd in 1914 gebouwd door H.M. Smitt, eigenaar van het erachter gelegen instrumentenfabriekje. Het was toendertijd de meest westelijke woningbouw van het dorp. Twintig jaar later was wijk Vogelzang volgebouwd.

Naar Utrecht terug. Vervolg de Spoorlaan. Bij de Leijenseweg rechts en meteen linksaf de 2e Brandenburgerweg op. Bij een rotonde de weg vervolgen (Melkweg) (aanwijzing ANWB paddestoel negeren). Langs scholen, en waar de weg een scherpe bocht naar links maakt, rechtdoor rijden. Bij de bosrand linksaf het fietspad op. Via de beukenlaan wordt de Groenekanseweg bereikt. Rechtdoor is de Biltse Rading, de kortste weg. Alternatief is rechtsaf en na 1 km linksaf weer langs de Hogenkampse plas ('s avonds niet verlicht).